

Fotograf

343101

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

Zadaniem fotografa jest dokumentowanie otaczającego świata przy pomocy zdjęć fotograficznych. Najlepiej odzwierciedla to język grecki, gdzie słowo fotografia oznacza rysowanie za pomocą światła, rejestrowanie trwałego obrazu - zatrzymanie pewnego zdarzenia czy chwili.

Charakter pracy i rodzaj wykonywanych czynności zależy od miejsca pracy.

W prywatnych, dość licznych, zakładach fotograficznych wykonuje się najczęściej zdjęcia do dokumentów, portretowe lub okolicznościowe, np. z okazji chrzcin, komunii, ślubu. Przygotowane odpowiednio pomieszczenie, tzw. atelier urozmaica tło dla wykonywanych zdjęć. Bardzo często fotograf z prywatnego zakładu udaje się bezpośrednio na miejsce uroczystości, gdzie wykonuje zdjęcia.

Nieco inny charakter ma praca dla agencji prasowych, mody lub reklamowych. Miejscem pracy są wówczas żywe plenery lub studia fotograficzne. Utrwalanie obiektów może mieć również miejsce w najbardziej ekstremalnych warunkach, np. pod ziemią, na wodzie, pod wodą, w powietrzu, na szczytach gór, wieżowców, itp.

Nietypowym miejscem pracy może być muzeum, gdzie wykonywane są zdjęcia do reprodukcji i dokumentowania dzieł sztuki.

Fotograf może świadczyć usługi dla potrzeb instytutów naukowych przygotowując zdjęcia wszelkiego rodzaju procesów technologicznych, maszyn, urządzeń. Różne dziedziny nauki: botanika, medycyna, astronomia, fizyka korzystają również z dokumentacji fotograficznej. Szczególnym zajęciem jest praca fotografa w policji (technik kryminalistyki), który na miejscu przestępstwa utrzuwa nietypowe obrazy dla potrzeb dokumentacji sprawy.

Wśród zadań wykonywanych w zawodzie fotografa możemy wyróżnić następujące czynności:

- przygotowywanie atelier, studia fotograficznego do wykonywanych zdjęć;
- wybór pleneru lub pomieszczenia do zleconych prac fotograficznych;
- posługiwanie się różnymi typami aparatów fotograficznych oraz innymi urządzeniami niezbędnymi do wykonywania zdjęć;
- obsługa maszyn (tzw. fotolabów), gdzie proces technologiczny związany z wywoływaniem i obróbką zdjęć jest w pełni zautomatyzowany;
- posługiwanie się komputerowymi programami fotograficznymi.

Zawód fotografa może być wykonywany indywidualnie lub w większym zespole. Nienormowany jest czas i liczba godzin pracy, fotograf może pracować w dzień lub w nocy, w dni wolne lub święta. Jest w pełni odpowiedzialny za końcowy efekt swojej pracy. Pełna automatyzacja obróbki zdjęć nie zwalnia fotografa z umiejętności posługiwania się w warunkach ciemni fotograficznej sprzętem pomocniczym, np.: papier fotograficzny, odczynniki chemiczne, suszarki, kuwety, itp.

Oprócz aparatów fotograficznych różnego typu fotograf wykorzystuje również dodatkowy sprzęt specjalistyczny: statywy, różnej wielkości obiektywy, lampy błyskowe, światłomierze.

Fotograf musi dbać o powierzony sprzęt, umieć dokonywać napraw, konserwacji aparatów i urządzeń.

Środowisko pracy

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.ŚRODOWISKO PRACY

Warunki materialne

Fotograf swoją pracę może wykonywać w różnych miejscach. Mogą to być zarówno pomieszczenia zamknięte takie jak studia fotograficzne, kościoły, mieszkania, urzędy, jak i teren otwarty w przypadku chociażby zdjęć plenerowych. Ponieważ robienie zdjęć na wolnym powietrzu naraża fotografa na przebywanie w zmiennych warunkach klimatycznych, fotograf musi być przygotowany na zmieniające się warunki atmosferyczne (wpływ niskiej czy wysokiej temperatury, a także opadów atmosferycznych).

Jednak większa część pracy wykonywana jest w studiu przy komputerze, gdzie przede wszystkim następuje obróbka wykonanych wcześniej zdjęć. Praca raczej nie jest niebezpieczna. Kiedyś, gdy do wywoływania zdjęć używano odczynników chemicznych fotograf był narażony na różnego rodzaju alergię lub choroby skóry. Obecnie zdecydowana większość zdjęć wywoływanych jest w maszynach w tzw. fotolabach, gdzie kontakt z chemicznymi odczynnikami został zredukowany praktycznie do zera.

W pracy tej przydatna jest dobra kondycja fizyczna, zwłaszcza gdy zdjęcia wykonuje się w trudnych warunkach, lub gdy charakter pracy wymaga ciągłych zmian, czy długotrwałego wysiłku, jak np. zdjęcia podczas pokazów mody, imprez plenerowych, zwłaszcza gdy potrzebne jest przemieszczanie się z dużą ilością sprzętu.

Warunki społeczne

Najczęściej praca w zawodzie fotografa ma indywidualny charakter, jednak czasem zachodzi potrzeba pracy zespołowej, zwłaszcza przy robieniu zdjęć podczas masowych imprez, gdzie pracuje duży zespół ludzi. Zawód ten ze względu na kontakt z ludźmi wymaga umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych, gdyż w większości to właśnie ludzie są albo obiektem zdjęć, albo oni zlecają konkretne zadania. Ponieważ kontakty te można zaliczyć do intensywnych, w pracy fotografa istnieje większe ryzyko powstawania konfliktów i nieporozumień. Fotograf powinien być zatem stabilny emocjonalnie i odporny na czynniki stresogenne.

W pracy fotografa dominują kontakty bezpośrednie, jednak rozwój techniki wymógł

także kontakty za pośrednictwem urządzeń komunikacyjnych. Obecnie w wielu zakładach zdjęcia do wywołania, czy zlecenia prac można przesyłać drogą elektroniczną.

Z uwagi, że jest to praca raczej samodzielna, fotograf organizuje ją sobie sam, chyba, że pracuje na zlecenie jakiejś instytucji, wtedy jego praca i czas jej wykonania są uzależnione od specyfiki zamówienia. W zawodzie tym istnieje silna rywalizacja zwłaszcza wśród osób pracujących na tym samym terenie, szczególnie dotyczy to małych miast.

Warunki organizacyjne

Czas pracy fotografa uzależniony jest od jej charakteru – w przypadku prowadzenia własnego studia ramy czasowe są określone poprzez godziny pracy zakładu. Jednak większość z fotografów pracujących w zakładach robi także zdjęcia plenerowe i prowadzi obsługę imprez rodzinnych. Wtedy czas pracy jest uzależniony chociażby od ilości zleceń, które wykonuje się zwykle w dni wolne i poza godzinami pracy - stąd czas pracy fotografa jest na ogół nienormowany. Fotograf organizując sobie pracę, sam decyduje o kolejności wykonywania poszczególnych czynności. Fotograf, który zajmuje się dokumentowaniem zdarzeń ma nikły wpływ na to kiedy i gdzie będzie pracował, tu bardzo ważne jest miejsce i czas zdarzenia. Praca ta wiąże się z częstym przemieszczaniem, podróżowaniem a także byciem w gotowości (dotyczy to głównie zdjęć reportażowych). Czynnikiem, który może dodatkowo dezorganizować pracę fotografa jest czynnik pogodowy – zwłaszcza przy pracy w plenerze. Szczególnie istotne jest to przy wykonywaniu zdjęć przyrodniczych, gdzie trzeba czasem czekać kilka godzin na „dogodny moment” uchwycenia właściwego ujęcia np. przy odpowiednich warunkach atmosferycznych.

Zawód fotografa raczej nie podlega żadnym zależnościom organizacyjnym, jego praca nie podlega nadzorowi, chyba, że osoba prowadzi zakład i zatrudnia w nim pracowników, wtedy fotograf może być zarówno na stanowisku kierownika, jak i podwładnego. Jednak nawet gdy pracuje tylko jako pracownik to charakter jego pracy jest w dużej mierze samodzielny. Odpowiedzialność związana z wykonywaniem tego zawodu wiąże się z odpowiedzialnością materialną - za sprzęt, z reguły bardzo drogi, ale przede wszystkim odpowiedzialnością moralną i zawodową – chociażby za zrobienie zdjęcia, które nie powinno naruszać dóbr osobistych klienta.

Wymagania psychologiczne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

Fotograf w swojej pracy powinien posiadać przede wszystkim umiejętność nawiązywania kontaktów interpersonalnych, ponieważ praca ta ściśle związana jest z kontaktem z ludźmi. Pomocną może być tu zwłaszcza umiejętność łagodzenia konfliktów i współpracy z innymi.

W związku z tym, że fotograf pracuje z różnymi ludźmi, powinien posiadać cechy, które pozwolą mu dostosować się do każdego człowieka i odpowiednio zareagować w każdej sytuacji. Umiejętności te mogą być także przydatne w przypadku wykonywania zdjęć portretowych. Aby dobrze wykonać takie zdjęcie, fotograf powinien najpierw dokładnie poznać osobę, którą ma zamiar fotografować, aby fotografia pokazała ją taką, jaka ona jest w rzeczywistości. Wszystko to z kolei wymaga dużej cierpliwości i wytrwałości, a co

za tym idzie odporności emocjonalnej, umiejętności panowania nad sobą w stresujących sytuacjach. Ważna jest także umiejętność koncentracji oraz podzielności uwagi, gdyż często występują sytuacje, w których trzeba jednocześnie skupiać uwagę na wielu czynnikach.

Część pracy fotografa jest zrutynizowana, stąd może być przydatna umiejętność pracy w warunkach monotonnych.

Fotografię przyrodniczą powinny uprawiać osoby cierpliwe, które potrafią czekać samotnie na „właściwe ujęcie.” Fotograf przyrody musi być bardzo dobrym obserwatorem otoczenia. Przydaje się tu także wrażliwość, ciekawość świata i umiejętność szybkiego podejmowania decyzji.

W zawodzie tym potrzebna jest umiejętność kreatywnego myślenia oraz indywidualnego podejścia do pracy. Trzeba wykazywać się chęcią ciągłego uczenia i doskonalenia. Fotograf stale musi uzupełniać swoją wiedzę na temat technik pracy, używanych narzędzi jak i specyfiki pracy, którą wykonuje (np. fotograf przyrody, technik kryminalistyki).

Ważna w tej pracy jest umiejętność przebicia się na rynku poprzez swoją osobowość, kreatywność, i przekazanie poprzez zdjęcie swojej wizji świata.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

Charakter pracy fotografa klasyfikuje ją generalnie do zakresu prac lekkich, jednak w przypadku np. zdjęć plenerowych może być uważana za cięższą, ponieważ czynności z nią związane wymagają wtedy ciągłego przemieszczania się, podróżowania i związanego z tym noszenia ze sobą potrzebnego, często ciężkiego i nieporęcznego sprzętu.

W pracy fotografa ważny jest przede wszystkim wzrok, ponieważ zawód ten wymaga umiejętności prawidłowego rozróżniania barw a także dobrej ostrości wzroku. Gdy zdjęcia wykonywane są po zmroku przydatna może być także zdolność dostrzegania kształtów w warunkach słabszego oświetlenia. Liczy się również sprawność palców i rąk, koordynacja wzrokowo - ruchowa oraz spostrzegawczość i umiejętność podejmowania działań pod wpływem pojawiających się bodźców. Przydatna może być też umiejętność dostrzegania głębi obrazu pozwalająca na właściwą ocenę odległości.

Ważna jest dobra ogólna wydolność fizyczna i sprawność narządów równowagi. W przypadku pracy z odczynnikami chemicznymi przy wywoływaniu zdjęć ważny jest także zmysł węchu - przydatny przy rozróżnianiu substancji chemicznych niezbędnych do wywoływania zdjęć, a także brak schorzeń skóry, czy układu oddechowego, które mogłyby się nasilać pod wpływem tych odczynników.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

W zawodzie fotografa nie ma ograniczeń, jeśli chodzi o poziom wykształcenia. Mimo to wskazane byłoby przynajmniej średnie, jest to jednak uzależnione od miejsca pracy i

wymagań jakie stawia pracodawca. Przede wszystkim liczy się znajomość zasad fotografowania i języka fotografii, zainteresowania i pasja. Atutem może zatem być zdobycie odpowiedniego wykształcenia kierunkowego umożliwiającego doskonalenie warsztatu pracy. Umiejętności takie można zdobyć m.in. na kursach fotograficznych i w szkołach kształcących w zawodzie fotografa. Wykształcenie w zawodzie fotografa można zdobyć zarówno na poziomie szkoły średniej, policealnej jak i wyższej.

Kończąc szkołę średnią na poziomie 3 – letniego technikum fotograficznego uzyskuje się tytuł fototechnika. Można też kształcić się w wielu szkołach policealnych kształcących w tym zawodzie. Kwalifikacje można podnosić potem na poziomie szkoły wyższej. Są to z reguły studia licencjackie w szkołach plastycznych i teatralnych i tak np. kierunek fotografia można studiować na Wydziale Wyższego Studium Fotografii w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, Państwowej Wyższej Szkole Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi. Studia można odbywać również w prywatnych szkołach wyższych np. Wyższej Szkole Sztuki i Projektowania w Łodzi.

Aby wykonywać ten zawód mile widziane jest także posiadanie prawa jazdy na samochody osobowe, gdyż umożliwia to poruszanie się na miejsca zleceń i przewożenie sprzętu potrzebnego do wykonywania pracy. Przydatna jest także znajomość języków obcych. Przy wykonywaniu zdjęć przyrodniczych bardzo pomocna może być znajomość przyrody.

W przypadku zdjęć wykonywanych podczas uroczystości liturgicznych, chociażby ślubów, wymagane jest ukończenie kursu organizowanego przez lokalną kurie biskupią, który kończy się uzyskaniem zaświadczenia. Tylko fotografowie posiadający takie właśnie zaświadczenie mogą wykonywać zdjęcia podczas nabożeństw kościelnych.

Przy przyjęciu do pracy nie są wymagane specjalistyczne badania lekarskie.

Kobiety i mężczyźni mają równe szanse w dostępie do zawodu fotografa, jednak częściej ten zawód wykonują mężczyźni ze względu na ich większą dyspozycyjność i wymagania zawodu związane z nienormowanym czasem pracy i noszeniem ciężkiego sprzętu.

W zawodzie tym mamy do czynienia ze stałym i szybkim rozwojem technicznym (nowsze modele aparatów i urządzeń) stąd ważne jest, aby fotograf śledził na bieżąco rozwój fotografii i poznawał nowinki techniczne oraz trendy współczesnej fotografii. W pracy tej przydatne są też zainteresowania artystyczne oraz umiejętność obsługi komputera, w tym zwłaszcza programów służących do obróbki zdjęć.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

Fotograf najczęściej sam musi zadbać o reklamę swoich usług a tym samym o pozyskiwanie klientów. Im więcej zdobędzie tych klientów, tym, bardziej dany fotograf jest popularny. Można więc powiedzieć, że miernikiem awansu w tym zawodzie jest to, że dana osoba jest rozpoznawalna, otrzymuje duże ilości zleceń a tym samym staje się niezależna. Zatem można powiedzieć, iż możliwości awansu są w tym zawodzie nieograniczone. O tym może jednak decydować także miejsce pracy – im bardziej znana agencja reklamowa czy studio, tym stwarza większe szanse rozwoju i zdobycia uznania.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

W zawodzie fotografa nie ma żadnych ograniczeń, jeśli chodzi o wiek. Istnieje możliwość podjęcia pracy w każdym wieku, nawet przez osoby, które miały dłuższą przerwę w pracy. O tym, czy dana osoba znajdzie zatrudnienie decydują przede wszystkim umiejętności zawodowe a także ogólna sprawność fizyczna i stan zdrowia.

Możliwości zatrudnienia

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

Najczęstszą formą zatrudnienia w tym zawodzie jest prowadzenie własnej firmy. Zdarza się też zatrudnienie na etacie np. w agencjach reklamowych, czy też zakładach fotograficznych. Najłatwiej znaleźć zatrudnienie w dużych aglomeracjach miejskich tj. w Warszawie, Gdańsku, Katowicach, Wrocławiu. Tam też są większe możliwości uzyskiwania atrakcyjnych i dobrze płatnych zleceń, a co za tym idzie szansa na większe zarobki.

Jeśli fotograf zajmujący się tylko zdjęciami przyrodniczymi nie jest zatrudniony na etacie w jakimś czasopiśmie, to może mieć trudności w zapewnieniu stałego źródła utrzymania, ponieważ jedynie wygrana w przyrodniczych konkursach fotograficznych daje szansę na odpłatne publikowanie. Dlatego większość osób zajmujących się fotografowaniem przyrody nie poprzestaje tylko na takich zdjęciach, zajmując się również innymi zleceniami.

Zawody pokrewne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

fototechnik

fotolaborant

operator zdjęć

reżyser

operator światła

grafik komputerowy

operator kamery

artysta fotografik

fotoedytor zdjęć

fotoreporter

Polecana literatura

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

- Światło i cień w fotografii, [W. Dederko](#). Polskie Wydawnictwo Fotograficzne. 2008
- Zasady fotografii panoramowej, T. Boncler. PZWS. Warszawa. 1963
- Książka o fotografowaniu, Andrzej A. Mroczek. Koroprint. 2002
- Fotografia portretowa, D. Wilson. Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe. 2001
- Fotografia czarno-biała, M. Busselle. Ars Polona. 2001
- Szkola Fotografowania National Geographic, Peter K. Burian, Robert Caputo, National Geographic. 2000
- Nauka o fotografii, A. Feininger. Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe. 1987
- Triki w fotografii, A. Ullmann. Wydawnictwa Naukowo-Techniczne. 1975
- Fotografuj cyfrowo jak profesjonalista. J. Adair King. RM. 2004
- Fotografia. Podręcznik, A. Jałowiecka. Arkady. 2001
- Fotografia cyfrowa. Przewodnik. B. Long. Wydawnictwo HELION. Gliwice 2003
- Oświetlenie profesjonalne w fotografii, J. Marchesi. Broncolor, 1989
- Materiały i procesy fotograficzne, M. Iliński. PWN. 1989
- Ekspozycja bez tajemnic, B. Petersom, Galaktyka. 2007
- Szkola fotografowania NG, Krajobrazy, Robert Caputo. National Geographic, 2005
- Szkola fotografowania NG, Ptaki, Rulon E. Simmmons, Bates Lithehales. National Geographic, 2005

Strony internetowe:

www.fotografuj.pl

www.fotopolis.pl

www.fotografia.ipr.pl